

Exam. Code: 5003
Sub. Code: 10894

2125

**Bachelor of Arts (FYUP)-Third Semester
Music (Instrumental)**

**Applied Theory of Indian Music Stage Performance and Viva Voce
(In all mediums)**

Time allowed: 3 Hours

Max. Marks: 45

NOTE: Attempt five questions in all, including Question No. IX (Unit-V) which is compulsory and selecting one question each from Unit I - IV.

x-x-x

UNIT - I

- I. Give brief information about gram. (9)
- II. Explain any three of the following:-
- Meend
  - Ghaseet
  - Murki
  - Zamzama
  - Kan
- (9)

UNIT - II

- III. Define alap and write down its various forms. (9)
- IV. Write in detail about Bhatkhande Thaata Paddhati. (9)

UNIT - III

- V. Write down about the life sketch and the contribution of Ustad Hafiz Ali Khan. (9)
- VI. Write about the life history of Ustad Inayat Khan. (9)

UNIT - IV

- VII. Write the description and notation of Ektal in Ekgun and dugun layakaries. (9)
- VIII. Write Razakhani/Drat Gat with two toras of rag Bhimplasi. (9)

UNIT - V

- IX. Attempt any nine of the following:-
- Write Vadi-Samvadi swars of Rag Bhimplasi.
  - How many vibhags are there in Ektal?
  - What is the date of birth of Ustad Inayat Khan?
  - How many Grams are there?
  - Which matras are khali in Ektal?
  - In which tala is Razakhani Gat played?
  - What is the jati of Rag Bhimplasi?
  - How many matras are there in Ektal?
  - What is the date of death of Ustad Hafiz Ali Khan?
  - How many thaats are there in Bhatkhande Thaata padhati?
  - What is the thaata of Rag Bhimplasi?
  - Which matras have taali in Ektal?
  - What is the gayan samay (Time) of Rag Bhimplasi? (9×1)

x-x-x

(Hindi and Punjabi versions enclosed)

P.T.O.

(2)

ਨੋਟ: ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਪਾँਚੁ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਉੱਤਰੁ ਦੇਂ। ਪ੍ਰਤ੍ਯੇਕੁ ਭਾਗ (1-4) ਸੇ ਏਕ-ਏਕੁ ਪ੍ਰਸ਼ਨੁ ਕਾ ਚਯਨੁ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ-9 (ਭਾਗ-5) ਅਨਿਵਾਰਯੁ ਹੈ।

- *_*_* -

ਭਾਗ-1

1. ਗ੍ਰਾਮ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਸੰਖਿਪਤੁ ਜਾਨਕਾਰੀ ਟੀਜ਼ਿਏ।
2. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤੁ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਤੀਨੁ ਕੀ ਵ੍ਯਾਖ੍ਯਾ ਕੀਜ਼ਿਏ:-
(ਕ) ਮੀਂਡ
(ਖ) ਬਸੀਟ
(ਗ) ਸੁਕੀ
(ਘ) ਜਮਜਮਾ
(ਡ.) ਕਾਨ

ਭਾਗ-2

3. ਅਲਾਪ ਕੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖਿਏ ਔਰੁ ਇਸਕੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪੋਂ ਕੋ ਲਿਖਿਏ।
4. ਭਾਤਖੰਡੇ ਥਾਟ ਪਫ਼ਤਿ ਕਾ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰਵਕੁ ਵਰਨਨੁ ਕੀਜ਼ਿਏ।

ਭਾਗ-3

5. ਉਸਤਾਦੁ ਹਾਫਿਜੁ ਅਲੀ ਖਾँ ਕੇ ਜੀਵਨ-ਵ੍ਰਜ਼ ਔਰੁ ਯੋਗਦਾਨੁ ਕੀ ਵਿਵੇਚਨਾ ਕੀਜ਼ਿਏ।
6. ਉਸਤਾਦੁ ਇਨਾਯਤੁ ਖਾँ ਕੇ ਜੀਵਨ-ਵ੍ਰਜ਼ ਕੇ ਬਾਰੇ ਮੇਂ ਲਿਖਿਏ।

ਭਾਗ-4

7. ਏਕਗੁਣੁ ਔਰੁ ਦੁਗੁਣੁ ਲਯਕਾਰਿਯੋਂ ਮੇਂ ਏਕਤਾਲੁ ਕਾ ਵਰਨਨੁ ਔਰੁ ਸਵਰਲਿਪਿ ਪਫ਼ਤਿ ਲਿਖਿਏ।
8. ਰਾਗੁ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਕੇ ਦੋ ਠੋਡੋਂ ਕੇ ਸਾਥੁ ਰਜਾਖਾਨੀ/ਦ੍ਰੁਤ ਗਤੁ ਲਿਖਿਏ।

ਭਾਗ-5

9. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤੁ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਨੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨੋਂ ਕੇ ਉੱਤਰੁ ਲਿਖਿਏ:-
(ਕ) ਰਾਗੁ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਕੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸਵਰੁ ਲਿਖਿਏ।
(ਖ) ਏਕਤਾਲੁ ਮੇਂ ਕਿਤਨੇ ਵਿਭਾਗੁ ਹੋਤੇ ਹੈ?
(ਗ) ਉਸਤਾਦੁ ਇਨਾਯਤੁ ਖਾँ ਕੀ ਜਨਮਤਿਥਿ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਘ) ਗ੍ਰਾਮੁ ਕਿਤਨੇ ਹੋਤੇ ਹੈ?
(ਡ.) ਏਕਤਾਲੁ ਮੇਂ ਕੀਨ-ਸੀ ਮਾਤ੍ਰਾਏਂ ਖਾਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ?
(ਚ) ਰਜਾਖਾਨੀ ਗਤੁ ਕਿਸੁ ਤਾਲੁ ਮੇਂ ਵਜਾਏਂ ਜਾਤੀ ਹੈ?
(ਛ) ਰਾਗੁ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਕੀ ਜਾਤਿ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਜ) ਏਕਤਾਲੁ ਮੇਂ ਕਿਤਨੀ ਮਾਤ੍ਰਾਏਂ ਹੋਤੀ ਹੈ?
(ਝ) ਉਸਤਾਦੁ ਹਾਫਿਜੁ ਅਲੀ ਖਾँ ਕੀ ਮ੍ਰੁਤ੍ਯੁ ਤਿਥਿ ਕਯਾ ਹੈ?
(ੜ) ਭਾਤਖੰਡੇ ਥਾਟ ਪਫ਼ਤਿ ਮੇਂ ਕਿਤਨੇ ਥਾਟੁ ਹੋਤੇ ਹੈ?
(ਟ) ਰਾਗੁ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਕਾ ਥਾਟੁ ਕਯਾ ਹੈ?
(ਠ) ਏਕਤਾਲੁ ਮੇਂ ਕੀਨ-ਸੀ ਮਾਤ੍ਰਾਔਂ ਮੇਂ ਤਾਲੀ ਹੋਤੀ ਹੈ?
(ਡ) ਰਾਗੁ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਕਾ ਗਾਯਨੁ ਸਮਯੁ ਕਯਾ ਹੈ?

- *_*_* -

(3)

ਨੋਟ: ਪ੍ਰਸ਼ਨੁ ਨੰਬਰ 9 (ਭਾਗ-5) ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਗ (1-4) ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨੁ ਦੀ ਚੋਣੁ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨੁ ਕਰੋ।

- *_*_* -

ਭਾਗ-1

1. ਗ੍ਰਾਮ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ:-
(ੳ) ਮੀਂਡ
(ਅ) ਘਸੀਟ
(ੲ) ਮੁਰਕੀ
(ਸ) ਜਮਜਮਾ
(ਹ) ਕਾਨ

ਭਾਗ-2

3. ਅਲਾਪ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਲਿਖੋ।
4. ਭਾਤਖੰਡੇ ਥਾਟ ਪਧਤੀ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ-3

5. ਉਸਤਾਦ ਹਾਫਿਜੁ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਚਿੱਤਰ ਅਤੇ ਯੋਗਦਾਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰਾ ਕਰੋ।
6. ਉਸਤਾਦ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-4

7. ਏਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁਗੁਣ ਲਯਕਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾਲ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਤੇ ਸਵਰਲਿਪੀ ਪਧਤੀ ਲਿਖੋ।
8. ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦੇ ਦੋ ਠੋਡਾਂ ਨਾਲ ਰਜਾਖਾਨੀ/ਦ੍ਰੁਤ ਗਤ ਲਿਖੋ।

ਭਾਗ-5

9. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨੌਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੋ:-
(ੳ) ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦੇ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਸਵਰ ਲਿਖੋ।
(ਅ) ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੇ ਵਿਭਾਗ ਹਨ?
(ੲ) ਉਸਤਾਦ ਇਨਾਇਤ ਖਾਨ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?
(ਸ) ਗ੍ਰਾਮ ਕਿੰਨੇ ਹਨ?
(ਹ) ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਖਲੀ ਹਨ?
(ਕ) ਰਜਾਖਾਨੀ ਗਤ ਕਿਸ ਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
(ਖ) ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦੀ ਜਾਤੀ ਕੀ ਹੈ?
(ਗ) ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਨ?
(ਘ) ਉਸਤਾਦ ਹਾਫਿਜੁ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?
(ਙ) ਭਾਤਖੰਡੇ ਥਾਟ ਪਧਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਥਾਟ ਹਨ?
(ਚ) ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦਾ ਥਾਟ ਕੀ ਹੈ?
(ਛ) ਇੱਕਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ?
(ਜ) ਰਾਗ ਭੀਮਪਲਾਸੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਕੀ ਹੈ?

- *_*_* -